

30 ביולי 2020

לכבוד:
תני"צ איילת אלישר
יועצת משפטית
משטרת ישראל

שלום רב,

הנדון: **אירועי אלימות משטרה בחברה החרדית**
מכתבינו מיום 27.4.20 ומיום 19.5.20. מענה יועמ"ש מחוז ירושלים מיום 25.5.20

1. ביום 27.4.2020 פנינו לשר לביטחון פנים בעקבות הצטברות של מקרי אלימות קשים ושימוש בלתי חוקי באמצעים כלפי האוכלוסיה החרדית. במכתבנו פירטנו אירועים בהם נעשה שימוש שיטתי פסול באלות, ברימוני הלם ובאלימות "רגילה", וביקשנו כי האירועים ייחקרו וכי השימוש הפסול ברימוני הלם ובאלות בניגוד לנהלים ייפסק. לא מדובר במקרים ספורדיים ויחידים אלא בתופעה של ממש, שיש לטפל בה באופן מערכתי ורוחבי.
2. מכתבנו הועבר ליועמ"ש מחוז ירושלים, והתשובות שקיבלנו לפנייה אינן מספקות, בלשון המעטה. מהתשובות עולה, כי הדרך היחידה שמוכרת למשטרת ישראל לבחינת אירועים היא באמצעות העברה לטיפול פרטני פלילי במח"ש. זאת למרות שמדובר בתופעות שחוזרות על עצמן ובאירועים שמשקפים התנהלות מערכתית ושיטתית פסולה.
3. בין היתר, פירטנו במכתבנו שימוש פסול באמצעים – רימוני הלם ואלות – בניגוד גמור לנהלים. לצד העברת האירועים לבחינה פלילית במח"ש, ברור כי נדרשת בחינה מערכתית של האירועים המתועדים כדי לבחון אם קיים דפוס פעולה בעייתי מצד השוטרים. כך, לדוגמה, במכתבנו פירטנו מספר אירועים מתועדים שבהם חבטו שוטרים באלות בחרדים שלא הפגינו כל אלימות או התנגדות, וזאת בניגוד גמור לנוהל הקובע כי השימוש באלות ייעשה רק "בעת התנגדות אקטיבית ואלימה היוצרת סיכון ממשי לשוטרים ו/או לאזרחים תמימים". למרות שהעברנו בפנייתנו סרטונים הממחישים באופן ברור כי השימוש באלות נעשה כלפי אנשים בניגוד גמור לקבוע בנוהל, נענינו כי "רימוני הלם ואלות אושרו לשימוש באמצעי שימוש בכוח לפיזור הפגנות והפרות סדר, שפגיעתם פחותה". ברי, כי אין בתשובה זו כדי לספק מענה ראוי לתופעה חמורה זו.
4. התשובות שקיבלנו מעידות, כי לא בוצע במשטרה כל שינוי בעקבות הביקורת שהועלתה כלפי תפקוד המשטרה בדוח מבקר המדינה משנת 2016: "ממצאיו של דוח זה מצביעים בראש ובראשונה על כך שהטיפול המערכתי בנושא זה סובל מבעיה יסודית – רוב התלונות והמידע המתקבלים אינם נבחנים בכל המישורים הרלוונטיים... [על המשטרה] לרכז את המידע על אירועי אלימות שוטרים ועבירות אחרות כדי שתוכל ללמוד על שכיחותם, לערוך תחקירים מתאימים ולהסיק מסקנות, במישור האישי ובמישור המערכתי". (מבקר המדינה, [הטיפול המערכתי בעבירות שוטרים](#), 2016).

5. מצער לגלות כי משטרת ישראל ממשיכה להתייחס באופן פרטני ונפרד לכל אירוע ואירוע, ומסרבת לבחון קיומן של תופעות פסולות שמחייבות טיפול בכלים שראוי שיהיו בידי המשטרה. ראוי לציין, כי האגודה לזכויות האזרח והוועד נגד עינויים, כמו גם ארגונים אחרים, משקיעים מאמצים רבים כדי לאסוף את התיעוד והעדויות של אירועים שונים ולהעביר אותם לידי המשטרה על מנת לחשוף תופעות המחייבות בדיקה והתייחסות. ראוי כי פניות מסוג זה יקבלו את הטיפול הראוי וייבחנו בכלים המתאימים כפי שמפורט בדוח המבקר: תהליכים של הפקת לקחים, תחקירי מפקדים, איסוף של נתונים כדי להתחקות על דפוסי התנהגות לא חוקיים ולא נאותים, בקרה שוטפת על התנהגות שוטרים.
6. **לסיכום, נבקשכם שוב לחקור את התופעות המפורטות בפנייתנו ולהורות על הפסקת השימוש הבלתי חוקי ברימוני הלם (ברחובות צפופים והומי אדם, כולל ילדים) ובאלות (כלפי אנשים שאינם מפגינים אלימות היוצרת סיכון ממש).**

בכבוד רב ובברכה,

אן סוצ'יו, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח בישראל

נועה לוי, עו"ד
הוועד נגד עינויים בישראל

העתק:

עו"ד עמית מררי, משנה ליועמ"ש המשטרה (פלילי), במייל: AmitM@justice.gov.il